

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
koda@koda.ee

Teie 06.09.2024
Meie 21.10.2024

nr 7-14/24-01321-2
nr 5-1/3921-2

Riigikaitselise tasu kontseptsioon

Austatud Mait Palts

Täname Teid Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja Eesti Tööandjate Keskliidu ühispöördumise eest, milles tegite ettepaneku loobuda äriühingute kasumiga seotud julgeolekumaksu osa kehtestamisest ja pakkusite selle asemel välja tähtajalise riigikaitselise lõivu või tasu, mida peaksid maksma kõik juriidilised isikud majandusaasta aruande esitamisel ja mille määr sõltuks juriidilise isiku bilansimahust.

Kinnitame, et julgeolekumaksu seaduse eelnõu väljatöötamisel kaaluti erinevaid alternatiive, sealhulgas ka äriühingu bilansimahul põhinevat maksustamist. Otsus langes kasumi maksustamise kasuks, kuna see on rahvusvaheliselt enim levinud äriühingute maksustamise viis, mis eeldatavasti on välisinvestorite jaoks võrreldes teiste alternatiividega tuttavam ja arusaadavam. Kasumi maksustamine puudutab majandustegevuse väljundit, mitte sisendit ja pärssib seega äriühingute arengut vähem.

Nõustume, et kavandatav maks peaks olema muuhulgas võimalikult laia baasiga, neutraalne ning lihtsasti hallatav. Lisaks peaks see aga olema ka süsteemses kooskõlas kehtivate õigusaktide ja nendes leiduvate ning nende aluseks olevate põhimõtete ja terminitega. Teie pakutud riigikaitselise lõivu või tasu kontseptsioon paraku riigilõivu kehtestamise üldiste põhimõtetega ei sobi.

Riigilõiv on olemuselt tasu toimingute tegemise eest, mitte ühepoolne rahaline kohustus riigi ees, seega peab riigilõivu tasumisele järgnema mingi toiming ehk riigipoolne vastusooritus. Selles seisnebki riigilõivu põhiolemus, mis eristab seda maksust – kui riigilõivu eest saadakse riigilt vastu alati mingi õigus, asi või muu hüve, siis maksu tasumisel ei teki maksumaksjal õigust konkreetsele vastutasule või -sooritusele. Ühtlasi tähendab riigilõivu seotus vastusooritusega seda, et kui riigilõivu ei tasuta, siis ei ole riik ka kohustatud taotletud toimingut läbi viima. Kui seda loogikat rakendada Teie ettepaneku kontekstis, mille puhul lõivu tasumine on majandusaasta aruande eelduseks, siis võiks riigilõivu tasumata jätmine tähendada ka riigi õigust majandusaasta aruanne vastu võtmata jätta. Äriühingute jaoks on majandusaasta aruande esitamine aga seadusest tulenev kohustus, mille täitmata jätmine võib kaasa tuua intensiivsed õiguslikud tagajärjed, sh sundlõpetamise.

Riigilõivude kehtestamisel on oluline lähtuda ka kulupõhimõttest – lõivu eesmärk on katta otsesed ja/või kaudsed kulud, mida riik peab lõivustatud toimingu läbiviimiseks kandma. Sedagi põhimõtet poleks välja pakutud riigikaitsealise lõivu korral võimalik rakendada.

Olemuselt sarnaneb kõnealune riigikaitsealõiv seega siiski pigem maksuga. Maksu ei oleks aga põhiseaduspärane kujundada riigilõivuna, mis on põhimõtteliselt erineva suunitluse ning loogikaga rahaline kohustus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelyn Liivamägi
finants- ja maksupoliitika asekancler

Lisaadressaadid:
Eesti Tööandjate Keskkliit
Riigikantselei

Elo Haugas 5885 1332
Elo.Haugas@fin.ee